

EXPUNERE DE MOTIVE

Modificarea și completarea Legii nr. 299 din 13 noiembrie 2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

Unul din obiectivele prioritare și constante ale politicii externe a statului român îl constituie sprijinirea păstrării, afirmării și dezvoltării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a românilor din afara frontierelor țării.

Sprijinirea dezvoltării legăturilor cu românii din afara frontierelor țării pentru păstrarea și afirmarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase reprezintă o obligație constituțională a statului român, iar acest act concretizează obligația cuprinsă în legea fundamentală a statului.

Descrierea situației actuale

Legea nr. 299/2007, precum și OUG 10/2008 care a venit cu modificări pe marginea noului tip de comunitate românească, nu este explicită în ceea ce privește sintagma de „român de pretutindeni”. Au decurs din această omisiune o serie de neajunsuri cu privire la acordarea acestui sprijin de către instituțiile statului român.

Conform notei metodologice folosite pentru ultimul recensământ efectuat pe teritoriul României, în anul 2002, la etnia română s-au inclus și persoanele care s-au declarat aromâni (24645 persoane) și macedoromâni (1298 persoane). Unul dintre motivele care au stat la baza acestei decizii a fost, în cazul primului grup, faptul că majoritatea aromânilor din România se consideră "Români din sudul Dunării", ca și

Dobrogenii. Potrivit unei ample anchete efectuate de profesorul german Thede Kahl în anul 1998, în satele din Dobrogea, 70-75% dintre locuitorii aromâni nu se consideră sau nu vor să fie considerați minoritate etnică. Datele acestei anchete, care susțin teza potrivit căreia cei mai mulți aromâni din România se consideră români, s-au concretizat în lucrarea de doctorat a lui Kahl intitulată *Ethnizität und räumliche Verteilung der Aromunen in Südosteuropa (Etnicitatea și răspândirea teritorială a aromânilor din Europa de sud-est)*.

Numirile care fac referire la românii de pretutindeni și care sunt incluse în prezentul proiect de lege, acoperă în primul rând aria *denumirilor științifice* folosite pentru români (**daco-români, macedo-români, megleno-români, megleniți, istro-români, latini dunăreni, latini balcanici**).

Dintre *exonimele* cunoscute, adică numele atribuite de străini, potrivit tradiției istorice a fiecăreia dintre limbile respective: **iflaci, uflaci, ulahi, bogdani, carabogdani, caravlahi** în turcă, **valahi, vlahi, vlasi, volohi** în limbile slave ca rusă, ucraineană, polonă, sârbă, slovacă și bulgară, **vlahi, cuțovlahi și moldovlahi** în greacă, **olahi** în maghiară, **ciribiri** în croată, **sințari și țințari** în sârba veche, **bolohoveni** în slava veche, le-am păstrat pe acelea care, în timp, au fost asumate de către grupul în cauză. Astfel, parte dintre exonime au devenit, prin asimilare, *endonime* în unele zone, justificând în acest mod pe deplin apartenența liber asumată la identitatea culturală română. Intră aici întreaga familie de cuvinte asimilate endonimului *vlah*.

Un exemplu concret este denumirea de **valah**, despre care străinii, fie călători, fie trăitori în Țările Române prin trecere a unor teritorii locuite de aceștia în subordinea administrativ-teritorială și politică a țărilor din imediata vecinătate (și, ulterior, în perioada contemporană, prin emigrare), au constatat demult în mod clar că “valahii se numesc pe ei înșiși români”. Astfel, exonimul *vlah* cunoscut ca atare la nord de Dunăre, devine, prin asimilare, la sud de Dunăre, endonim.

Ca o completare la această exemplificare putem adăuga un element de dată recentă, ultimul recensământ din zona Voivodina și Timoc de pe teritoriul Serbiei atestând comunități mai mici de români (împărțiți în statisticile oficiale în vlahi și români), în total 74.630 (5.9%), numărul lor real fiind însă estimat la 250.000-400.000.

În sprijinul afirmații de mai sus trebuie menționată și opinia oficialităților vis a vis de membrii comunităților vlahe: "membri ai acestei populații, fără îndoială, au caracteristici asemănătoare cu cele românești, iar limba și folclorul conduc spre varianta originii lor românești. Reprezentanții minorității vlahe susțin originea lor română".

În proiect au fost, de asemenea, incluse o serie de *infranime*, adică nume mici și locale sau regionale. Cât despre infranimele utilizate pe scară largă (**ardeleni, aromâni, armâni, bucovineni, dobrogeni, fărșeroți, moldoveni, moți, munteni, olteni, maramureșeni**), le-am păstrat aici pe cele utilizate în alte state, ca făcând trimitere la toți românii care trăiesc în diaspora, aceștia făcând obiectul direct al modificării pe care o propunem. Intră aici **aromânii, armânii, maramureșenii, fărșeroții, rrâmâni**.

Merită aici să aducem unele precizări legate de resorturile doctrinei „moldoveniste” și implicit a denumirii de *moldovean* așa cum sunt acestea utilizate în afara teritoriului României, respectiv în Republica Moldova și Ucraina. Astfel, studiarea arhivelor COMINTERN-ului din Moscova, Kiev, București și Chișinău, în anii de după căderea regimurilor comuniste, sprijină ideea unei construcții de tip sovietic, crearea unei ideologii, a conceptului de “moldovenism”, precum și inocularea acestuia în rândul locuitorilor din Basarabia, prin crearea Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldova în anul 1924. Prin utilizarea conceptului de *moldovean* s-a urmărit negarea rădăcinilor identitare românești. Metoda preferată a acestei abordări ideologice a fost de a mistifica și suprasolicita: un argou a luat proporția de limbă literară, iar o regiune de pe malul Nistrului s-a ridicat la rangul de „stat” cu identitate "moldovenească" distinctă. Trebuie să înțelegem, așa cum nenumărați istorici, sociologi, ș.a.m.d. au demonstrat-o,

că acesta este un *produs de inginerie etnoculturală al unui sistem specializat în astfel de acțiuni, pe care îl înțelegem prin experiență brutală și nemijlocită*, cu urmări nocive și daune colaterale reperabile și astăzi în peisajul socio-politic din Republica Moldova și Ucraina.

România, în calitate de prim stat care a recunoscut independența Republicii Moldova și care are puternice elemente comune de cultură, de tradiții, de istorie, de limbă, are, în același timp, o istorie recentă de sprijinire constantă a comunităților locale care își revendică un unic spațiu lingvistic, cultural și spiritual. Se acordă, de asemenea, sprijin Republicii Moldova în eforturile sale legitime de apropiere de Uniunea Europeană.

Prezenta propunere legislativă se vrea și este oricând perfectibilă putând primi noi denumiri, în măsura în care există grupuri de români, cunoscute sub alte denumiri decât cele incluse în enumerarea propusă, care doresc a fi recunoscuți ca aparținând filonului românesc și incluși ca atare în enumerarea propusă prin această modificare.

În concluzie, enumerarea tuturor acestor denumiri sub care românii sunt cunoscuți și cu care se identifică contribuie, în primul rând, la o mai bună alocare a resurselor care au ca scop sprijinul acordat românilor de pretutindeni. Se atinge acest lucru și prin dezambiguizarea unor termeni, la ora actuală putându-se identifica cel puțin o regiune, situația căreia am și dezvoltat-o în expunerea de mai sus, în care criza identitară, indusă artificial cu câteva decenii în urmă, a fost și este generatoare de convulsii și tensiuni și a împiedicat mult timp o evoluție firească.

În numele inițiatorilor

BADEA RICEARD - VIOREL

4

SEMNĂTURI

MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA LEGII NR. 299 DIN 13 NOIEMBRIE 2007 PRIVIND SPRIJINUL ACORDAT ROMÂNILOR DE PRETUTINDENȚI

Nr. crt.	NUME - PRENUME	SEMNĂTURA
1.	URBAN IOUARY	
2.	Hădoiu Mihail Senator PDL	
3.	DOBRA NICOLAE SEN PDL	
4.	MOCAHU TOADER. SEN PDL	
5.	HUMELNICU ADACEC SEN PDL	
6.	POIRLEA GHEORGHEC SEN PDL	
7.	MOCANU ALEXANDRU SEN PDL	
8.	Păran Dorin SEN PDL	
9.	STANIAS MIRCEA SEN PDL	
10.	BASA PETRU. SEN PDL	
11.	FODOBREANU SORIN, SEN. PDL	
12.	NITĂ MIHAI Sen. PDL	
13.	STANISAVA MIHAIL	
14.	RUSEI ION	
15.	STĂNICĂ DUMITRU FLOREAN	
16.	HASOTTI PULU PNL	
17.	CRACIUN ADRIAN PSD	
18.	OPREA MARIO PNL	
19.	NICOARĂ ROMEO PNL	
20.	MĂRCUȚIANU OVIDIU - INDEF.	
21.	MĂGUREANU OVIDIU - INDEPENDENT	
22.	Mihăilescu Petru - Serban	
23.	MELESCANU TEODOR - PNL	
24.	VASILE NISTOR PC	
25.	POPESCU CRISTIAN PNL	
26.	Popa Mihaela PDL	
27.	IOBĂNESCU ANGHE - IND.	

28	CHIRYASUTA LAURENTIU - ind.	fact ;